

Рекомендації щодо встановлення в закладах охорони здоров'я тактильних знаків і вказівників із шрифтом Брайля, а також звичайним текстом з використанням об'ємних літер для підвищення рівня інформаційної доступності для осіб з порушеннями зору відповідно до витягу із державних будівельних норм ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» (із змінами №1, №2)

8.3 Тактильні інформаційні покажчики.

8.3.1 Тактильні інформаційні покажчики (далі – ТІП) – повинні дублювати плоско друковану текстову чи графічну інформацію у тактильному вигляді та шрифтом Брайля.

ТІП має бути складовою універсальних інформаційних покажчиків.

Недоцільно використовувати інформатори шрифтом Брайля без відповідної візуальної інформації. Рекомендації щодо конкретних параметрів, рішень та місць облаштування наведено в **додатку Ж**.

Послідовність тактильних символів має відображатися зліва направо.

Носії, на яких розташовано ТІП, не повинні мати гострих кутів (мати заокруглення).

8.3.2 ТІП поділяються на інформаційні тактильні таблички (зовнішні і внутрішні), інформаційні тактильні позначки та мнемосхеми.

8.3.3 Інформаційні тактильні таблички повинні дублювати текстову інформацію у тактильному вигляді плоско друкованого тексту та шрифтом Брайля. Порядок і правила застосування шрифту Брайля на інформаційних вказівниках слід виконувати згідно з вимогами **ДСТУ ISO 17049**.

Рекомендації щодо облаштування та змісту наведено в **додатку Ж**.

8.3.4 Зовнішня тактильна табличка повинна містити основну інформацію про об'єкт, назву об'єкта, години роботи. Місце розміщення зовнішньої тактильної таблички може бути на стіні праворуч від входу до об'єкта або в іншому місці, залежно від архітектурних особливостей вхідної групи. Шрифт Брайля розташовують на висоті від 1,5 м і не нижче ніж 1,2 м.

8.3.5 Внутрішні тактильні таблички розміщують, зазвичай, на першому поверсі, у холах, вестибюлях та інформують про об'єкти та послуги, що надаються.

Таблички біля дверей з номером та назвою приміщення розміщують так, щоб шрифт Брайля був на висоті 1,2 м—1,5 м на відстані 0,3 м праворуч відносно дверей.

Допускається встановлювати в іншому місці поруч із дверима (ліворуч, збоку) залежно від конструктивних особливостей інтер'єру.

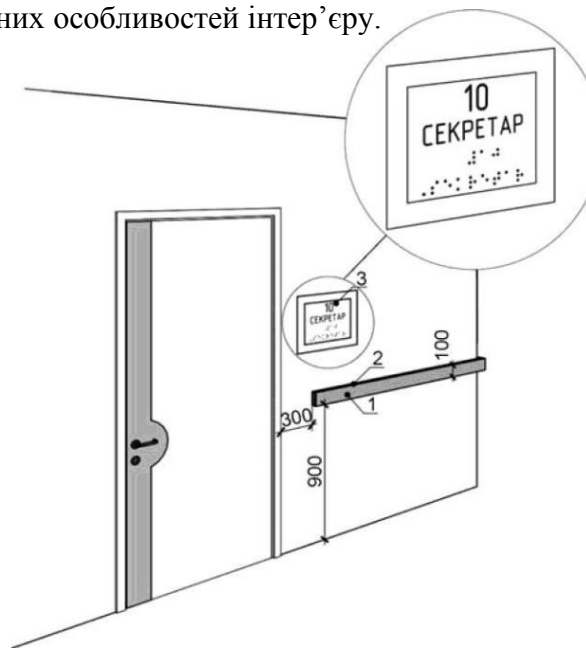

Рисунок 37 – Приклад розміщення тактильних інформаційних покажчиків приміщень
1 – інформаційна направляюча; 2 – тактильна інформаційна позначка; 3 – інформаційна тактильна табличка, що дублює текстову інформацію у тактильному вигляді плоско друкованого тексту та шрифтом Брайля

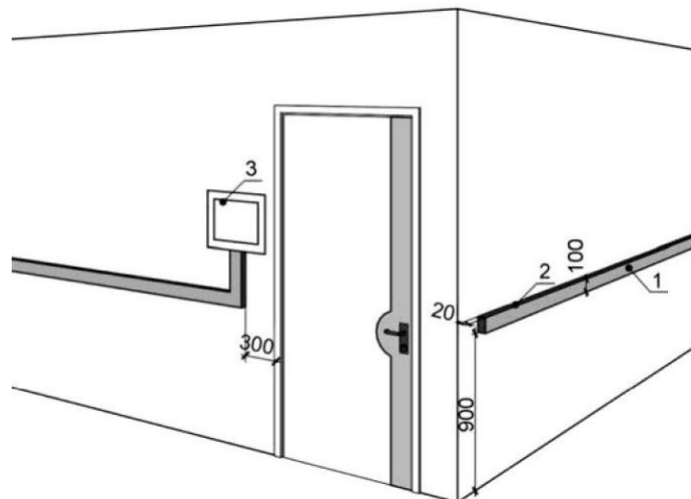

Рисунок 38 – Приклад улаштування тактильних інформаційних покажчиків приміщень за неможливості розміщення тактильної таблички справа від дверей

1 – інформаційна направляюча; 2 – тактильна інформаційна позначка; 3 – інформаційна тактильна табличка, що дублює текстову інформацію у тактильному вигляді плоско друкованого тексту та шрифтом Брайля

8.3.6 Тактильні позначки повинні містити коротку інформацію, виконану в тактильному вигляді плоско друкованого тексту та шрифтом Брайля. Тактильними позначками позначають:

- номер поверху – на поручнях сходів (нанесення символів – зліва–направо);
- призначення кнопок на панелі керування у ліфтах – поруч із кнопками;
- номер поверху – біля кнопки виклику ліфта;
- інформація біля кнопок виклику чи зв'язку з персоналом;
- номери кабінетів на поручні (за наявності) на стіні;
- інші об'єкти, за необхідності.

8.3.7 Мнемосхеми — засіб забезпечення навігації (орієнтування), що являє собою візуальну навігаційну схему прилеглої території, будівлі, окремих локацій об'єкту, шляхів евакуації, розташування пожежобезпечних зон тощо, який продубльовано в тактильному вигляді та шрифтом Брайля.

Місце знаходження мнемосхеми повинно бути у доступному та зрозумілому для маломобільних груп населення (МГН) місці, переважно біля входу/виходу до будівлі або території об'єкту.

Місце розміщення може бути:

- на окремії стійці горизонтально, під кутом 20-30 градусів до підлоги, нижній край - на висоті не менше ніж 900 мм;
- на стіні, нижній край не нижче ніж 1,1 м.

8.4 Візуальні елементи доступності.

8.4.1 Вимоги до візуальних елементів доступності

Основний принцип використання кольорових рішень для візуальних елементів доступності

(ВЕД) – це застосування контрастного співвідношення кольорів при зоровому сприйнятті.

Для комбінування кольорів рекомендується поєднувати більш темні кольори, розташовані на краю колірного спектра, з більш яскравими кольорами.

Контрастне співвідношення кольорів досягається за рахунок спеціальних та стандартних (універсальних) рішень.

Спеціальні рішення — виділення окремих елементів контрастним кольором застосуванням фарби або наліпок.

Стандартні (універсальні) рішення — контрастне виділення за допомогою співвідношення різних гам кольорів матеріалів основного середовища та елементів інтер'єру/екстер'єру (поручні, відбійники, плінтуси), елементів конструкцій дверей (дверне полотно, лиштва, фурнітура), елементів сантехники (раковина, змішувачі), меблів, декоративних елементів тощо.

8.4.2 Контрастне маркування.

8.4.2.1 Для вільного орієнтування, отримання інформації та безпеки під час пересування на шляхах руху до об'єктів соціальної, інженерно-транспортної інфраструктури, на пішохідних шляхах, прилеглих до об'єктів територій та всередині об'єктів для забезпечення структурованості простору необхідно використовувати контрастне співвідношення кольорів.

Рекомендації щодо конкретних параметрів та рішень наведено в **додатку Ж**.

8.4.2.2а У разі збігу кольорів в інтер'єрі чи екстер'єрі необхідно забезпечувати контрастне маркування такого переліку об'єктів, елементів та конструкцій:

а) Елементи благоустрою

Спосіб забезпечення контрастного маркування: елементи благоустрою

(наземні обмежувачі руху транспорту, шлагбауми, стовпи, колони, бордюрний камінь, початок/закінчення

штучного підвищення (пониження) пішохідного шляху, інформаційні стояки, елементи обладнання, навісні перешкоди) необхідно контрастно відокремлювати від навколишнього середовища (елементів).

б) Сходи відкриті або всередині приміщень (складові елементи сходів)

Спосіб забезпечення контрастного маркування: першу та останню сходинки сходового маршруту по краю за всією шириною контрастно відокремлюють або маркують. Горизонтальну площину сходинки маркують по краю смугою завширшки не менше ніж 0,1 м, вертикальну площину сходинки–підсходинки — смугою заввишки не менше ніж 0,05 м. Контрастну смугу наносять на інші сходинки за умови, що вони відрізняються одна від одної за висотою, глибиною, шириною, мають інші відмінності за формою тощо. Поручні на сходах контрастно відокремлюють.

в) пандуси

Спосіб забезпечення контрастного маркування: контрастно відокремлюють початок та закінчення підйомів, спусків, горизонтальні майданчики для відпочинку, розвороту, периметр пандусу за відсутності поручнів, а також контрастно відокремлюють поручні.

г) зовнішні двері

Спосіб забезпечення контрастного маркування: у разі збігу за кольором дверей та фасаду будівлі зовні та всередині приміщення, збігу кольору дверного полотна із кольорами інших об'єктів екстер'єру/інтер'єру необхідно наносити контрастне маркування так, щоб двері можна було легко ідентифікувати візуально (відрізнялись за кольором від кольору фасадної конструкції). Додатково на дверях контрастно виділяють сторону відчинення, ручку тощо.

д) вхідні групи зі склопрозорих матеріалів

Спосіб забезпечення контрастного маркування: у разі розміщення склопрозорих вхідних груп (зовні чи всередині приміщення) — прозорий фасад та прозорі двері, візуально відокремлюють (розділити двері та фасадні конструкції для легкої інтуїтивної візуальної ідентифікації). Колір (вигляд) фасадної конструкції повинен відрізнятися від кольору (вигляду) дверей. Вхідна група (двері) — 1 тип маркування; скляна стіна (фасад) — 2 тип маркування. Контрастні рішення маркування дверних отворів можна розробляти індивідуально, головна вимога — контрастні рішення мають бути розташовані на рівні зорового сприйняття (1,2 м—1,8 м), ширина контрастних смуг від 0,01 м.

Маркування прозорого фасаду є обов'язковим.

Додатково прозорі дверні отвори можна облаштовувати текстовою табличкою вхід/вихід, виконаною збільшеним шрифтом та з контрастним співвідношенням кольорів.

є) обертові двері

Спосіб забезпечення контрастного маркування:

1) на стіну, вздовж якої обертаються двері, на рівні зорового сприйняття 1,2 м—1,8 м необхідно нанести однотонну смугу контрастного кольору заввишки 0,1 м—0,3 м;

2) стіна обертових дверей повинна бути непрозорою і однотонною за кольором.

Полотно обертових дверей має бути непрозорим (однотонним) або мати контрастну смугу на рівні зорового сприйняття 1,2 м—1,8 м заввишки не менше ніж 0,1 м. У зоні руху обертових дверей колір підлоги має відрізнятися від кольору перед/за дверима. Потрібно контрастно виділяти пристрій зупинки руху обертових дверей.

ж) дверні внутрішні отвори всередині приміщень

Якщо колір дверного полотна збігається за кольором стіни інших елементів інтер'єру, допускаються такі варіанти контрастного відокремлення:

— колір лиштви має по периметру контрастно відрізнятися від кольору стіни та кольору дверного полотна;

— лиштву контрастно виділяють по всій висоті в місті відкривання дверей та колір ручки. Колір плінтуса має бути контрастним до кольору стіни та підлог

к) елементи інтер'єру (всередині приміщень):

— пороги, арки, інші звуження шляху руху, зміни висот, навісні конструкції на шляху руху, окремі об'єкти та елементи інтер'єрів, якщо вони візуально непомітні;

— стійкі колони, якщо за кольором вони співпадають з кольорами інтер'єру;

— на стику підлогових покриттів, зміни локацій (шляхів руху) всередині об'єкта;

— усі прозорі чи скляні конструкції, прозорі стіни, турнікети на шляхах руху МГН;

— місця для надання/отримання товарів, інформації чи послуг (операційні вікна в банках, пошті; каси, довідкові бюро чи бюро перепусток тощо) маркують так, щоб контрастна смуга пролягала заввишки 0,01 м—0,02 м по всьому периметру (ширині) зони, де відбувається передача грошей, документів, товарів. Якщо верхня частина відповідного елемента знаходиться на висоті до двох метрів, на неї також наносять попереджувальну контрастну смугу. У разі розташування операційного вікна на рівні скляного фасаду, то попереджувальну смугу наносять по периметру вікна;

— елементи меблювання (столи, шафи, стільці, лави);

— замки, засоби для прийняття електронних карток чи перепусток переговорні пристрої;

— вмикачі світла (розетки);

— у санітарно-гігієнічних приміщеннях, душових кімнатах елементи інтер'єру та оздоблення: поручні, сантехнічне обладнання контрастне до кольору стіни та підлоги, кольори дозаторів, фіксаторів кріплень гачків, стільчаків тощо.

8.4.3 Інформаційні показники (ІТП)

8.4.3.1 ІТП повинні бути зрозумілими та доступними для усіх категорій МГН. Для забезпечення принципів універсального дизайну ІТП рекомендується об'єднувати із ТІП – облаштовувати універсальні інформаційні показники.

Усі ІТП повинні бути виконані збільшеним шрифтом та у контрастному співвідношенні кольорів шрифтів відносно фону табличок.

ІТП повинні бути розташовані на висоті від 1,2 м до 1,6 м.

Якщо ІТП розміщують на фасаді на висоті 2 м і вище, слід дотримуватись вимог додатка В щодо розміру символів, формату та співвідношення кольорів.

Рекомендації щодо конкретних параметрів та місць розташування наведено в **додатку Ж**.

8.4.3.2 Адресні таблички повинні бути розміщені при вході на прилеглу до об'єкта територію (за наявності). Адресні таблички на об'єкті повинні бути розташовані по краях будівлі та перед входом до будівлі.

Показники, які вказують напрям руху до відповідних об'єктів, повинні бути розташовані в зоні видимості відносно один одного. Зміст показників для орієнтування та навігації має бути чітким та лаконічним.

Фон ІТП, на якому наносяться шрифти чи графічні символи, повинен бути матовим, не допускається відбиття та відблиски. ІТП слід освітлювати з усіх боків.

Для вільного та безперешкодного отримання інформації усіма категоріями МГН необхідно дотримуватися критеріїв щодо шрифтів, графічних символів та спеціальних позначок (**додаток В**).